ЗВІТ
про результати консультаційної підтримки працівників органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо надання якісних освітніх послуг для здобувачів освіти з ООП (2026 рік)

У 2026 році Міністерство освіти і науки України продовжило роботу з надання консультаційної та методичної підтримки працівникам органів виконавчої влади (ОВВ) та органів місцевого самоврядування (ОМС) з питань забезпечення якісних і доступних освітніх послуг для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (ООП). Робота здійснювалася шляхом проведення освітніх і консультаційних заходів, підготовки роз'яснень та інструктивно-методичних матеріалів, поширення кращих практик організації інклюзивного навчання, а також забезпечення постійної комунікації з представниками територіальних громад, закладів освіти та інклюзивно-ресурсних центрів.

Важливим майданчиком для консультаційної взаємодії став форум «Підтримка мережі інклюзивно-ресурсних центрів», проведений у лютому 2026 року за участю представників МОН, Асоціації об'єднаних територіальних громад та проєкту DECIDE. Під час заходу обговорено актуальні питання функціонування мережі ІРЦ, розподілу повноважень між державним, обласним і місцевим рівнями управління, а також відповідальності громад за забезпечення належної підтримки дітей з ООП. Учасникам представлено дорожню карту взаємодії за моделлю «Центр – Область – Громада – Заклад», що стала практичним орієнтиром для організації відповідної роботи на місцях.

Окремим напрямом консультаційної підтримки стало роз'яснення положень оновленої редакції Порядку організації інклюзивного навчання, а також надання рекомендацій щодо його практичного застосування. Увагу було зосереджено на питаннях організації інклюзивного освітнього середовища, визначення та забезпечення індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти, організації психолого-педагогічного супроводу та взаємодії між учасниками освітнього процесу.

З 31 серпня до листопада 2026 року МОН організувало серію вебінарів з питань інклюзивного навчання, спрямованих на підвищення обізнаності та професійної компетентності фахівців, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері інклюзивної освіти. Під час вебінарів розглядалися практичні аспекти організації навчання дітей з ООП, застосування нормативно-правових вимог, забезпечення належного супроводу та розв'язання актуальних проблем, з якими стикаються заклади освіти й територіальні громади.

Консультаційна підтримка також надавалася під час розподілу субвенції

на підтримку осіб з особливими освітніми потребами. У межах цієї роботи забезпечувалося інформування та супровід територіальних громад щодо механізмів використання коштів, дотримання встановлених вимог і спрямування ресурсів на забезпечення необхідної підтримки здобувачів освіти з ООП.

Важливим заходом стала національна конференція «Серпнева-2026», що відбулася 18 серпня 2026 року. У межах конференції обговорювалися питання розвитку інклюзивної дошкільної освіти, ролі територіальних громад у забезпеченні доступності освітніх послуг, міжвідомчої взаємодії та формування спільноти підтримки навколо дитини. Практичні обговорення та тематичні майстерки надали представникам органів управління освітою і керівникам закладів дошкільної освіти можливість ознайомитися з актуальними підходами до створення безбар'єрного освітнього середовища.

Крім того, з 1 березня 2026 року в Українському інституті розвитку освіти розпочав роботу відділ корекційної та інклюзивної освіти, діяльність якого спрямована на надання консультаційної та методичної підтримки педагогічним працівникам і фахівцям інклюзивно-ресурсних центрів. Це сприяло посиленню інституційної спроможності системи методичного забезпечення інклюзивної освіти та створенню додаткових можливостей для фахового консультування з питань організації освітнього процесу для дітей з ООП.

Загалом проведена у 2026 році робота сприяла підвищенню обізнаності працівників органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо нормативних і практичних аспектів організації інклюзивного навчання, посиленню взаємодії між різними рівнями управління, поширенню методичних рекомендацій та кращих практик. Консультаційна підтримка стала важливим інструментом забезпечення узгодженого підходу до реалізації права здобувачів освіти з ООП на якісні, доступні та належним чином організовані освітні послуги.

Освітні сесії

У 2026 році освітні сесії для працівників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та фахівців системи інклюзивної освіти проводилися у форматі тематичних вебінарів, конференцій, форумів, робочих зустрічей і практичних майстерок. Основну увагу було приділено роз'ясненню змін у нормативно-правовому регулюванні інклюзивного навчання, практичним аспектам організації підтримки здобувачів освіти з ООП, функціонуванню інклюзивно-ресурсних центрів та посиленню спроможності територіальних громад забезпечувати якісні й доступні освітні послуги.

Дата	Захід	Цільова аудиторія	Зміст і результат
6.02.2026	Форум «Підтримка мережі ІРЦ: плани і можливості на 2026 рік» (МОН разом із Всеукраїнською асоціацією ОТГ, проєктом DECIDE та Координаційним центром розвитку сімейного виховання)	Директори ІРЦ, керівники і методисти ОРЦ, представники громад	Розподіл функцій між державним і регіональним рівнями; напрацьовано дорожню карту «Центр – Область – Громада – Заклад» (МОН)
17.03.2026	Вебінар МОН щодо субвенції на придбання шкільних автобусів	Органи управління освітою, громади	Роз’яснення умов субвенції за постановою КМУ від 25.02.2026 № 251 (МОН).
травень–червень 2026	Навчання фахівців опорних ІРЦ роботи з ай-трекерами	Фахівці 23 опорних ІРЦ, перелік яких сформували обласні департаменти освіти	МОН забезпечує опорні ІРЦ асистивними технологіями та проводить навчання (МОН, 7.05.2026)
29.05.2026	Вебінар УІРО (5-й модуль «Школа авторів — початкова	Автори навчальної літератури для початкової	Особливості навчальної літератури для учнів з ООП,

Дата	Захід	Цільова аудиторія	Зміст і результат
	освіта») про навчальну літературу для осіб з ООП	школи	підходи до інтеграції змісту. Спікери: Л. Лисогор (УІРО), В. Литвинова й О. Мякушко (Інститут спеціальної педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка) (УІРО)
18.08.2026	Національна конференція МОН «Серпнева-2026: освіта — справа кожного» (онлайн-трансляція і записи на YouTube-каналі МОН)	Понад 700 учасників: педагоги, керівники закладів, представники органів державної влади та місцевого самоврядування, батьки, громадські й міжнародні організації	Панель про доступ кожної дитини до якісної та інклюзивної дошкільної освіти незалежно від місця проживання й безпекової ситуації; можливості громад розвивати дошкільні послуги відповідно до місцевих потреб; практична зона щодо недискримінації та безбар’єрної мови;

Дата	Захід	Цільова аудиторія	Зміст і результат
			інтерактивна експозона «Позашкільна та інклюзивна освіта» (рішення для безбар’єрного середовища, асистентські практики) (МОН; Освітня платформа).
31.08.2026	Перший вебінар серії МОН з інклюзивного навчання «АС ІРЦ: освітній маршрут дитини» (Zoom, попередня реєстрація)	Фахівці ІРЦ, педагогічні працівники, управлінці освіти	Перехід від паперової звітності до єдиної цифрової системи: електронний облік послуг, участь батьків у контролі якості, інтеграція з АІКОМ 2.0. Спікери: А. Литвинчук (ДНУ «Інститут освітньої аналітики»), Я. Богомол (ТОВ «Нові знання», розробник АС «ІРЦ») (анонс)
3, 8, 10.09.2026 (навчальний	Серія практичних	Фахівці ІРЦ, педагоги;	Адаптація, модифікація,

Дата	Захід	Цільова аудиторія	Зміст і результат
інтенсив триває у вересні–листопаді)	вебінарів МОН щодо організації якісного інклюзивного навчання (за підтримки ЮНІСЕФ)	тематика стосується й органів управління освітою	оцінювання учнів з ООП; мета — однакове розуміння нових вимог закладами освіти, ІРЦ та органами управління освітою (МОН, 28.08.2026)
15–16.09.2026	Семінар-тренінг Ґете-Інституту в Ужгороді та стратегічна зустріч керівників УІРО і Закарпатського ІППО	Методисти й освітяни Закарпаття; керівництво обласного закладу післядипломної освіти	Інклюзивне навчальне середовище, універсальний дизайн навчання, травмочутлива педагогіка; на зустрічі обговорили синхронізацію дій національного й регіонального рівнів і методичний супровід учителів (УІРО)
5–9.11.2026	Навчання «Сила рівності» з антидискримінаційної експертизи освітнього контенту (УІРО	Члени предметних експертних комісій і експертних груп УІРО	Інструменти експертизи для створення безпечного, інклюзивного та недискримінаційного освітнього

Дата	Захід	Цільова аудиторія	Зміст і результат
	та ГО «ЕдКемп Україна», Львів, дві групи)		середовища; повторне навчання (друга хвиля) (УІРО)
2026 рік	Навчання та наставництво за підтримки ЮНІСЕФ	Педагоги, фахівці ІРЦ та інші спеціалісти в регіонах	За 100 днів охоплено 1 300–1 400 осіб у Харківській, Сумській, Полтавській, Львівській, Дніпропетровській і Запорізькій областях (лист ЮНІСЕФ від 05.11.2026 № 2026/EDU/KG-2835)
2026 рік	Курс «Застосування МКФ у сфері освіти» (Lumos Foundation, платформа EdEra, безоплатно)	Педагоги, консультанти ІРЦ, фахівці ресурсних центрів підтримки інклюзивної освіти	Міжнародна класифікація функціонування у комплексній оцінці (МОН; курс)
2026 рік	Підтримка проєкту SURGe (Уряд Канади)	Органи державної влади та місцевого самоврядування	Інтеграція принципів безбар’єрності та універсального дизайну в розвиток громад, інструменти

Дата	Захід	Цільова аудиторія	Зміст і результат
			планування інклюзивного відновлення (МОН)
17.11.2026	Офіційний запуск безоплатного онлайн-курсу «ІРЦ — система підтримки дитини і фахівця» (GOVISUAL Academy)	Фахівці та керівники ІРЦ (комунальні установи громад)	22–27 годин, із сертифікатом: комплексна оцінка, висновок, робота з родиною та школою (курс). Інформацію про запуск поширено в Instagram, Facebook і тематичних чатах.

Служба консультаційної підтримки

У 2026 році консультаційна підтримка працівників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, закладів освіти та фахівців інклюзивно-ресурсних центрів здійснювалася Директоратом дошкільної та інклюзивної освіти МОН шляхом опрацювання офіційних запитів, надання письмових роз’яснень та проведення індивідуальних консультацій. Основною метою такої роботи було забезпечення єдиного підходу до застосування законодавства у сфері інклюзивної освіти, надання практичної допомоги у вирішенні проблемних питань та оперативне реагування на запити громад і закладів освіти.

У 2026 році ключовими питаннями, з яких надавалася консультаційна підтримка, стали практичне застосування оновленої редакції Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, що набрала чинності 1 серпня 2026 року, розподіл і використання субвенції на підтримку осіб з особливими освітніми потребами, організація корекційно-розвиткових занять, а також перехід інклюзивно-ресурсних центрів до національної цифрової системи.

Зокрема, у квітні 2026 року МОН надіслало департаментам освіти обласних та Київської міської військових адміністрацій роз'яснення щодо механізму розподілу субвенції на підтримку осіб з ООП відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 лютого 2026 року № 158-р. У листі визначено підходи до розподілу коштів з урахуванням фактичних видатків територіальних громад у 2025 році, надано рекомендації щодо передбачення в місцевих бюджетах додаткового фінансування корекційно-розвиткових занять у разі недостатності коштів субвенції, а також роз'яснено порядок щомісячного звітування про використання коштів. Для забезпечення оперативної взаємодії з громадами було також надано контактні дані для отримання консультацій.

Важливим інструментом консультаційної підтримки стало інформаційне наповнення офіційного вебсайту МОН. У першому півріччі 2026 року на ньому оприлюднено понад 30 інформаційних матеріалів з питань безбар'єрності, зокрема щодо реалізації державних ініціатив, підтримки дітей з ООП, функціонування інклюзивно-ресурсних центрів та забезпечення доступності освітніх послуг. Такі матеріали сприяли поширенню актуальних роз'яснень і забезпеченню доступу працівників органів управління освітою та інших заінтересованих сторін до необхідної інформації.

Окремим напрямом стало посилення інституційної спроможності Українського інституту розвитку освіти. З 1 березня 2026 року в установі функціонує відділ навчально-методичного забезпечення змісту корекційної та інклюзивної освіти. Його діяльність охоплює розроблення рекомендацій щодо корекційно-розвиткових програм, програм підвищення кваліфікації, вимог до навчальних матеріалів, а також проведення онлайн-консультацій і фахових зустрічей із педагогічними працівниками та фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів.

Водночас важливим підґрунтям для розвитку професійної компетентності фахівців стала реалізація спільної ініціативи «Стаємо сильнішими разом!», у межах якої протягом 2024–2025 років навчанням було охоплено понад 10 тисяч фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, педагогічних працівників та асистентів учителів.

Крім того, з 26 лютого 2026 року розширено перелік учасників пілотного проєкту «Гроші ходять за вчителем»: до нього включено вчителів-дефектологів, учителів-логопедів, асистентів учителів і практичних психологів. Це створило додаткові можливості для професійного розвитку фахівців, залучених до забезпечення освітніх потреб дітей з ООП.

Таким чином, у 2026 році консультаційна підтримка поєднувала безпосереднє опрацювання запитів органів управління освітою та закладів освіти, надання нормативно-методичних роз'яснень, поширення

інформаційних матеріалів і розвиток спеціалізованої інституційної підтримки. Це сприяло підвищенню обізнаності фахівців, формуванню узгоджених підходів до організації інклюзивного навчання та посиленню спроможності громад забезпечувати якісні освітні послуги для здобувачів освіти з ООП.

Інструкції та методичні матеріали

Дата	Документ	Зміст для ОВВ і ОМС
січень 2026	Лист-роз'яснення МОН щодо освітньої субвенції на 2026 рік	Розподіл та використання освітньої субвенції бюджетами громад (МОН)
5.02.2026	Постанова КМУ № 129: нова редакція Порядку організації інклюзивного навчання у ЗЗСО та роз'яснення МОН	Міждисциплінарні команди супроводу, спрощення документообігу, планування послуг (МОН; текст Порядку)
2026 рік	Розподіл субвенції на надання підтримки особам з ООП	270 млн грн на січень–червень (osvita.ua) і 222,1 млн грн на вересень–грудень 2026 р.; загалом 492,1 млн грн (МОН, 17.09.2026)
17.03.2026	Лист МОН щодо субвенції на шкільні автобуси	Умови субвенції та запрошення на вебінар для громад (МОН)
липень 2026	Методичні рекомендації УІРО з розроблення та експертизи електронних додатків для осіб з ООП	Вимоги до цифрових навчальних матеріалів (УІРО)
17.08.2026	Інструктивно-	Організація освітнього

Дата	Документ	Зміст для ОВВ і ОМС
	методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у 2026/2027 н. р. (лист МОН № 1/17756-26), скеровані обласним департаментам освіти	процесу (osvita.ua). *[Уточнити розділ щодо здобувачів з ООП]*
2026 рік	План інформування здобувачів освіти з ООП та їхніх батьків	Інформаційні матеріали про державні гарантії та можливості інклюзивного навчання (МОН)
2026/2027 н. р.	Методичні рекомендації ОРЦ щодо організації роботи ІРЦ (приклад — ІППО Чернівецької області)	Пріоритети роботи ІРЦ для регіону (ІППО ЧО)
квітень 2026	Лист МОН до департаментів освіти ОВА і КМВА щодо субвенції на підтримку осіб з ООП у 2026 році	Підходи до розподілу (розпорядження КМУ № 158-р), фінансування корекційних занять з місцевих бюджетів, форма і строки щомісячної звітності (МОН)
13.07.2026	Наказ МОН про затвердження Положення про асистента здобувача професійної освіти з ООП	Порядок і умови залучення асистента у професійних коледжах — орієнтир для органів управління професійною освітою

Дата	Документ	Зміст для ОВВ і ОМС
		(МОН)
31.08.2026	Лист МОН № 1/18599-26 «Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти у 2026/2027 навчальному році»	Застосування нового Порядку (постанова КМУ № 129), граничні кількості учнів з ООП у класі в умовах воєнного стану, строки й форма ІПР, адаптація і модифікація, документи про освіту, обов'язковий електронний облік занять в АС «ІРЦ» з 1.10.2026; анонс серії вебінарів у вересні–листопаді (виклад). *[Додати посилання на офіційний текст листа]*

Кращі практики

Для ОВВ і ОМС у 2026 році поширювалися такі практики організації освітніх послуг для здобувачів з ООП:

Практика	Де і ким	Що можна відтворити в громаді
Ресурсні кімнати в закладах освіти	За підтримки ЮНІСЕФ створено 13 ресурсних кімнат	Облаштування ресурсних кімнат за рахунок субвенції та місцевого бюджету
Відбудова шкіл з повною безбар'єрністю	ПРООН та Іспанія: перша з семи шкіл відкрита 6.05.2026 (МОН)	Закладання вимог безбар'єрності в проєкти відновлення закладів освіти

Практика	Де і ким	Що можна відтворити в громаді
Регіональна конференція ОРЦ «Від підтримки до успіху»	ОРЦ Житомирського ОІППО, 8.06.2026 (ЖОІППО)	Обмін досвідом між громадами області
Дорожня карта «Центр – Область – Громада – Заклад»	Напрацьована на Форумі 6.02.2026	Розподіл відповідальності громади за функціонування ІРЦ і супровід дітей

Джерела

1. Форум «Підтримка мережі ІРЦ» (6.02.2026)
2. Лист МОН щодо субвенції на шкільні автобуси та вебінар (17.03.2026)
3. МОН забезпечить ай-трекерами опорні ІРЦ (7.05.2026)
4. МОН запускає серію вебінарів з інклюзивного навчання (28.08.2026)
5. Лист Представництва ЮНІСЕФ в Україні від 05.11.2026 № 2026/EDU/KG-2835
6. Звіт МОН про співпрацю з партнерами (липень 2026): Lumos, SURGe, ЮНІСЕФ, ЮНЕСКО
7. Курс «Застосування МКФ у сфері освіти» (EdEra)
8. Курс «ІРЦ — система підтримки дитини і фахівця» (GOVISUAL Academy)
9. Лист-роз’яснення МОН щодо освітньої субвенції на 2026 рік
10. МОН удосконалює організацію інклюзивного навчання в ЗЗСО (5.02.2026)
11. Порядок організації інклюзивного навчання у ЗЗСО (ред. постанови № 129)
12. Уряд профінансував пів року занять з учнями з ООП (osvita.ua)
13. На підтримку дітей з ООП спрямовано понад 222 млн грн (17.09.2026)
14. УІРО: методичні рекомендації щодо е-додатків для осіб з ООП (липень 2026)
15. Лист МОН № 1/17756-26 від 17.08.2026
16. План інформування здобувачів освіти з ООП на 2026 рік
17. ІППО Чернівецької області: організація роботи ІРЦ у 2026/2027 н.

р.

18. Відбудова безбар’єрної школи за підтримки ПРООН та Іспанії (6.05.2026)
19. ЖОІППО: регіональна конференція ОРЦ (8.06.2026)
20. Лист МОН до ОВА і КМВА щодо субвенції на підтримку осіб з ООП (квітень 2026)
21. Звіт МОН про інформаційні матеріали з безбар’єрності (І півріччя 2026)
22. МОН затвердило Положення про асистента для студентів з ООП у професійних коледжах (13.07.2026)
23. Інклюзивне навчання: найчастіші питання освітян (Освіта.UA, 14.04.2026)
24. МОН розпочинає серію вебінарів з інклюзивної освіти — анонс вебінару 31.08.2026 (Управління освіти Олександрійської міськради)
25. Організація навчання дітей з ООП у новому навчальному році: роз’яснення МОН (лист від 31.08.2026 № 1/18599-26)
26. Освіта — справа кожного: про що говорили на «Серпневій-2026» (МОН, 18.08.2026)
27. Інтерактивна експозона «Серпневої-2026» (Освітня платформа)
28. УІРО: вебінар про літературу для осіб з ООП («Школа авторів», 29.05.2026)
29. УІРО: семінар-тренінг Ґете-Інституту та зустріч із Закарпатським ІППО (16.09.2026)
30. УІРО: DECIDE посилює спроможність відділу корекційної та інклюзивної освіти (9.11.2026)
31. УІРО: делегація вивчала досвід інклюзивної освіти Чехії (10.11.2026)
32. УІРО: розширено пілот «Гроші ходять за вчителем» (26.02.2026)
33. Слово і діло: відділ корекційної та інклюзивної освіти УІРО з 1.03.2026
34. УІРО: «Сила рівності» — навчання з антидискримінаційної експертизи (13.11.2026)